<u>आयाकट विकास कार्यक्रमांतर्गत सन २००७-२००८</u> करीता प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र.अनुदान २००७/प्र.क्र.५६/जल ७,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. दिनांक :- ९ जुलै, २००७.

वाचा :- १. शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.अनुदान २००६/प्र.क्र.५६/जल ७, दि.१५ जून, २००६.

- २. शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.एसएलएफ २००७/प्र.क्र.३३/जल ११, दि.१२.४.२००७ तसेच समक्रमांकाचे दि.१२.४.२००७ चे पत्र.
- 3. शासन निर्णय वित्त विभाग क्र. संकीर्ण २००६/प्र.क्र.१३१/कोषा प्रशासन ५, दि.१५.५.२००७.
- ४. शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.एसएलएफ २००७/प्र.क्र.३३/ जल ११, दि.६.६.२००७.

प्रस्तावना :-

कृषि उत्पादनाच्या प्रक्रियेत जमीन व पाणी हे दोन प्रमुख घटक आहेत. राज्यात सिंचनाची उपलब्धता मर्यादित असल्याने सिंचन प्रकल्पातील उपलब्ध पाण्याचा पुरेपुर व योग्य वापर करणे अनिवार्य असल्यामुळे विविध सिंचन प्रकल्पामुळे निर्माण झालेल्या सिंचन क्षमतेचा प्रभावीपणे वापर होण्यासाठी शासनाने सन १९६४ पासून भूविकास योजना हाती घेतलेली आहे. भूविकास योजनेचा प्रमुख उद्देश हा लाभक्षेत्रातील शेतक-यांच्या जिमनीचा विकास करुन त्याद्वारे कृषि उत्पादनात वाढ करणे हा होय. पाटबंधारे विभागाकडून प्रकल्पाचे बांधकाम व त्यावरील कालवे वितरिका इ. ची कामे झाल्यावर निर्माण होणा-या लाभक्षेत्रात विमोचकाखालील भूविकासाची कामे केली जातात. यामध्ये भाग एक व भाग दोनची कामे अंतर्भूत असतात. भाग एकमध्ये शेतचा-या, शेतचर, ढाळीचे बांध व त्यावरील सिमेंटचे पक्के बांधकाम इ. सामूहिक कामांचा समावेश असतो तर भाग दोनमध्ये जिमनीचे सपाटीकरण करणे यासारख्या वैयक्तिक स्वरुपाच्या कामाचा अंतर्भाव होतो. ही कामे पाटबंधारे विभागाकडून भूविकास कामासाठी उपलब्ध झालेल्या क्षेत्रावर कृषि विभागामार्फत केली जातात.

- 9.9 सन १९६४ पासून राज्यामध्ये भूविकासाची कामे ६ मोठया, १०७४ मध्यम, ११५ लघु व १२७ उपसा जलसिंचन प्रकल्पामध्ये हाती घेण्यात आली असून त्यापैकी ४ मोठया, १०२ मध्यम, २७ लघु व १२६ उपसा प्रकल्पामध्ये भूविकासाची कामे जवळजवळ पूर्ण झाली असून सद्यःस्थितीत २ मोठया, ७२ मध्यम, ८८ लघु व १ उपसा प्रकल्पामध्ये भूविकासाची कामे चालू आहेत. भूविकास कामासाठी पाटबंधारे विभागाकडून सुरुवातीपासून आतापर्यंत ८.२९ लाख हेक्टरपैकी ७.१५ लाख हेक्टरचे क्षेत्र भूविकास कामासाठी उपलब्ध करुन दिले आहे.
- 9.२ सन २००६-०७ मध्ये ही योजना राबविण्यासाठी संदर्भाधीन दि: १५ जून, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता दिली आहे. सन २००७-०८ च्या आर्थिक वर्षाकरीता भूविकास

A: C R 56 Ayacut 6

योजना राबविण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

भूविकास / आयाकट विकास कार्यक्रम ही योजना सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षात राबविण्यासाठी शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर कार्यक्रमासाठी खालीलप्रमाणे निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

(रु.लक्ष)

अ.क्र.	जिल्हा	अर्थसंकल्पीत निधी
9	पुणे	9.40
२	सातारा	2,00
3	सांगली	9.00
8	सोलापूर	94.00
ч	बुलढाणा	(9.00
દ્દ	अकोला	39.00
Ŋ	यवतमाळ	२०,००
۷	नागपूर	8.40
९	वर्धा	५.००
90	गडचिरोली	90.00
99	बीड	80.00
92	परभणी	2,00
93	नांदेड	90.00
98	उस्मानाबाद	90.00
94	लातूर	9,00
	एकूण	9६0.७0

- २. संदर्भाधीन क्र. २ व ४ च्या शासन निर्णयान्वये सन २००७-०८ या वर्षासाठी आयाकट विकास योजनेसाठी रु.१६०.७० लक्ष एवढा निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात आसी आहे. आयुक्त (कृषि) पुणे यांचेकडे सदर रु.१६०.७० लक्ष (अक्षरी रुपये एक कोटी साठ लक्ष सत्तर हजार फक्त) इतका निधी सुपूर्ट, करण्यात येत असून सदर निधी संबंधित जिल्हयांना वितरीत करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) प्राधिकृत करण्यात येत आहे. हा निधी खर्च करण्यासाठी सविस्तर मार्गदर्शक सूचना संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी निर्गमित कराव्यात.
- 3. आयुक्त (कृषि) पुणे यांनी वरीलप्रमाणे संबंधित जिल्हयांना निधी उपलब्ध करुन देतांना या विभागाच्या प्रचलित शासन आदेश आणि कार्यपध्दतीचा अवलंब करावा. तसेच मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी दक्षता घ्यावी. अपूर्ण असलेली कामे पूर्ण करण्यासाठी सदर अनुदानाचा प्राधान्याने विनियोग करण्यात यावा. मंजूर अनुदानातून झालेल्या खर्चांचा आणि भौतिक प्रगतीचा अहवाल शासनास सादर करावा.

- **४.** संदर्भाधीन दि.६ जून, २००७ च्या ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाच्या शासन निर्णयातील सन २००७-०८ च्या कॅश-फ्लो बाबतच्या विहित मर्यादेनुसार खर्च करण्यात येईल याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ५. याप्रित्यर्थचा चालू आर्थिक वर्षातील खर्च सन २००७-०८ च्या अंदाजपत्रकामध्ये खाली नमूद केलेल्या लेखाशिर्षाखाली मंजूर असलेल्या अंदाजपत्रकीय तरतुदीतून भागविण्यात यावा आणि त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

"मागणी क्र.एल-७, ४७०२ - लहान पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च, १०१ - भूपृष्ठ जल, (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना - (०१) (०२) आयाकट विकास कार्यक्रमाखाली जिमनीचा विकास, जिल्हास्तर (४७०२ ५२३५) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) - ५३ मोठी बांधकामे .''

- **६.** हा शासन निर्णय संदर्भाधीन वित्त विभागाच्या दि.१५ मे, २००७ तसेच ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाच्या दि.१२ एप्रिल, २००७ व दि.६ जून, २००७ च्या शासन निर्णयानुसार प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या प्राधिकारानुसार निर्गमित करण्यांत येत आहे.
- ७. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २००७०७०९१२०२५३००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे. (५ प्रती)

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषि आयुक्तालय, पुणे. (३ प्रती)

महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य मुंबई / नागपूर (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) (प्रत्येकी ३ प्रती)

अधिदान व लेखा अधिकारी / निवासी लेखाधिकारी, मुंबई. (प्रत्येंकी ३ प्रती)

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.

सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी.

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.

वित्त विभाग / नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन जल ११, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुँबँईं.

निवडनस्ती कार्यासन जल ७.